

НАРОД

Ручкописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Колонбо број 6.

БРОЈ 15 ЛЕПТА
www.nb.rs
Народ излази свакога дана по подне.
И штампарија се налази у улици Колонбо број 6.
Власник
ВРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА (ПОВОДОМ ЈЕДНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ, 13 АВГУСТА 1918)

Итање о организацији санитета, једно од најважнијих питања наше будуће државне организације, долази је најзад да се и стране званичних фактора проучи и да се тражи његово што правилније решење. Може се жалити што се толика друга акутна питања нашег државног живота, и оно што доцкан јавља, не долазе у дванаестом часу, можда већ пошто је прошао двајестина час. Можда је и ово питање требало знатно раније не само поставити но и решити, и да његово извођење већ све припремити, све учинити да се приступи остварењу постављених и решених задатака. Но будимо захвални надлежнима што су ма и у последњем часу схватили и прихватили овај проблем, и што се обраћају на лекаре као најпованије да о организацији санитета даду своје мишљење. Настанимо сви да надлежнима дамо своју искрену помоћ, своја најбоља објективна мишљења и савете и своју најпреданију добру вољу за решење питања које је, будимо горди у том узазнању, много шире лично питање појединца, много шире национално лекарско, које је једно велико наше државно и национално питање.

Као државно питање оно се скристалисало у већ истакнутом и јавности следитираном питању о образовању код нас Министарства Здравља. Покретано код нас већ ранијих година и пре рата, не одвећ срећно, — оно је у току рата остварено, или је на путу остварења и код неких великих европских народа. Пример њихов може нам бити само једно од јемстава за готову оправданост. Зависта, ако је здравље грађана једна од главних брига државне организације, као и просвета, трговина, агркултура и т. д. не може бити сумње, да ће та брига бити најфикасније, најделисходније и најкономније вођена, ако буде поверена једном нарочитом великом државном фактору, који ће својом важношћу, као засебно аутономно министарство, моћи да одговори важности саме те гране народног живота, а неће је остављати, као досад, да буде споредна адвекс и споредна брига других реда сора, где је често сваки рад санитета бивао парализован, обично стављан на последње место и тако доводио до бедних резултата који су нам још сувише блиске прошлости.

Ратна искуства мењају и у овом погледу многа стара, рђава но укоренења и тешко отклоњива мишљења. Не сумњиво је да су она са свим битно утицала на правилнију оријентацију у погледу организације санитета у свима државама. Што се код овако дугог, тешког, изнурљивог рата здравље војска и народа одржава повољно, заштићено од обичева народних, које су у ранијим ратовима чиниле заразне болести, то се има приписати било стварном било ма и само формалном подлоге свих људских маса сталној, сконцентрисаној санитетској контроли, и томе што је санитет стављен у службу своје главне циљу, који се у добу мира често губио из вида пред свим мањим и спореднијим интересима.

Треба истаћи да се улога коју је у овом рату вршио и врши грађански санитет, показала тако велика да се још не може довољно оценити. Цивилни санитет показао се несумњиво не само на висини свог лекарског позива, него је посведочио и своју апсолутну способност да најфикасније потпомогне војни санитет у његовој тешкој специјалној функцији. Није само пример Србије тај где су грађански лекари показали се у војној служби сасвим дорасли и равни својим војним друговима; убедљивије је још пример Енглеске, где жене лекари својим организацијама, и грају у овом рату врло видну и похвалну улогу; и можда још убедљивији и најсвежији пример Америке, где се у току од месеци створила огромна војска, за коју је само с и л н о организовани

грађански санитет Америке могао дати потребну санитетску организацију, преносећи се и прилагодивши се за велике циљеве рата. Овим најтежим вредностима искушења показало се несумњиво да је само у хармоничном дејству свих санитетских организација највиша сума корисног рада. Баш то искуство изгледа, учинило је да се и у великим државама било оствари било најозбиљније пројектује стварање једног аутономног, централног санитетског тела, у облику Министарства Здравља, које ће имати и после рата да траје, или боље рећи, тек тада да покаже сву своју важност и делатност. Стварање јединствено аутономне санитетске организације образовањем Министарства Здравља, можемо сматрати као једну од тачкина овог ужасног рата, која ће тек у миру донети своје најлепше плодове и можда онда тек најбоље послужити као једно од великих спасења из страшног светског крвопролића.

Др. Св. Ст.

8 августа и ноћу изпао у пламену. Други је био принуђен да се спусти на земљу.

ГДЕ ГЛАД ВЛАДА

Цирих. — Како је већ јављено, у Аустро-Угарској се често дешавају тешка разбојништва против села и против возова. Ових се дана догодило једно разбојништво, које је изазвало велику сензацију. У предграђима Беча, управо у Флорисдорфу, једна наоружана банда, од 10 разбојника, је зауставила један теретни воз и опљачкала два вагона са намирницама и затим побегла. Војничке патроле нису успеле да ухвате плачкаше. Листовци истичу да овакве наоружане банде не нападају само возове са намирницама, већ и путничке возове и терају путнике, да скину одело и да им га предаду, као и новац. Плачкају и поштанске вагоне. У Галицији овакве су ствари на дневном реду.

Енглеска је авијатика озбиљно напала Бону Корторску, оштетивши авгаре и жељезничку станицу у Зеленици. Непријатељски апарати који су се дигли да сиреће акцију били су снажно нападнути. Један је

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Париж. — Јуче је Клемансо пробавио дан на фронту, честитао неким дивизијама, које су учествовале у славним подвизима последњих дана, и још једном утврдио извршену издржљивост и полет наших трупа, које усхићене победама, упркос умора, приправе су да наставе борбу гонећи непријатеља. Свуда влада велико одушевљење и веома висок морал.

Париж. — Доласком аустро бугарских континента на западни фронт: Луиденсдорф је са немачким ефективима покушао да најзад организује отпор. Његови су се губитци увећали, али резултат је остао исти. Енглеске су трупе на северном крају начеле познату, Хинденбургову линију. Сада се зна да је центар линије битке сачињавао троугао Шоли-Роај-Нел. Али кад је троугао разбијен морала је и цела линија да попусти.

Лондон. — Дописник «Делта» на западном фронту јавља: «Из дана у дан наступамо. Немци тврде, да се они повлаче у циљу, да би привукли Савезнике у опустошене пределе и да би им нанели огромне жртве у замену за задобијен терен, који је без вредности.

Ова немачка правдања су смешна, јер трупе генерала Монаша и генерала

ФЕЛТОН А. И. ФЕДОРОВ: У ЗОРУ

Она подаже трепавице да се увери, да то није сан и већ их хтеде опустити, но у том је заустави кретање непознатих лица у љубави.

Окретуо сам се. Две су прилике ишле котарицама на леђима. Она се одстрани од мене стресе главом и још је не престано дубоко, узбуђено дисала и поправљала косу.

Они су ишли полако, дижући босим ногама малу прашицу, која се светлила на сунцу као пара, као дим.

Осетио сам непојмљив лемир и оштру, готово белешљиву чежњу: светли талас готов да се излуже на душу, упао је у тамни без-

Други, коме није било више од четрнаест година, извижди и потскочи.

— Охо, дојста поварјали. Страшном свлом услипело је срце. Ствинуо сам педнице и хтео сам потрчати за дечацама.

Она отскочише десет корака и стадоше, видећи, да се њене руке дрхћући ухватиле за моје.

— За Бога, за Бога! Тада старији, да се освети за претњу, завиче још јаче, безобразније:

— Ми смо видели, ми смо видели!

— Видели, видели — понављао је млађи.

— Ево, загризи, охо-хо-хо. Он учини цинични покрет и оба се опет закљокоташе.

Она се сва склонила као цвет, на кога су стале нечије злобне ноге и бојала се помакнути. Њене се руке

ухватиле за моје, биле су хладне и дрхтеле су. То је дрхтање прелазило и на мене.

С бесном срцбом, од које се очи закрвавиле, гледао сам на дечаке, но то их је још више раздражало.

Она су правила невероватне гримасе и претње, раздражујући своје уображење отровом пробуђене похоте.

И напоследку, један од њих викио бесрамну реч, која се пронела чистим ваздухом као комад блага, и као да га је одједанпут закаљала.

Она је тихо цикнула, управо застезала и сјежиљав се, и чак њена рука, која је с таквом силом држала моју од једанпут је ослабила. Није било револвера, није било шта више ни камена.

Потрчати за њима, оставити је саму? Дечаца ће се разбећи и у то време, кад потрчим за једним, други може да јој приђе и увреди још ужасније.

Да устанемо и одемо? Али они ће трчати за нама и бацати се тим истим блатом. Зашкрипио сам зубима и једва да нисам заридео од немоћи, од очајања, толико исто за ту немоћ, колико и за оно, што је било изгубљено и више се никад неће вратити.

Дечаца метнуше котарице на земљу, и спремили се, како се чинило, да продуже с тим издевањем, колико им је воља.

Сад су се већ сасвим разувдали и обасули нас чиставим градом таквих оганних речи. Они су као у пијаном безумју скакали, викали, правили бестидне кретње, као два ђавола, који су налетели из смрадне јаме.

Све је пропало, све је пропало. Да сам их чак и убио, размирскао као гадове, — не бих могао повратити ни сенке тога, чиме сам живио неколико минута пред тим. Осећао сам се поштеним и сад их већ нисам гледао, нисам слушао, нисам чуо њихових речи.

Чак се им најмање нисам зачудно, кад сам подигао главу и нисам их више нашао на месту.

Лишће дрвећа на светлом, зеленом месту као вода, прилило се као тешка, сливена слова, као надгробни стих и сва се земља чинила као један огроман гроб.

Негде далеко чу се пудан. Она задрхта, освети се и подиже се не гледајући на мене. Хтео сам устати, али ме она задржа слабим кретњом.

— Не, не, за Бога, не треба.

И тихо се удаљи.

Кури сваки дан добијају терена, десеткујући немачке дивизије и задобијајући заробљеника.

Форикур, Шола и Френоа браниле су јаке посаде, али ако Лудендорф мисли, да је заузео ових места коштало скупље него што она вреде, онда се ондуто вара.»

Лондон. — Прекјуче је оборено 11 непријатељских авиона и 10 изван контроле, један балон оборили смо у пламену. Девет наших није се вратило.

Наши авиатичари били су врло активни у току дана, бацавши 15.500 кгр. бомба на разне циљеве. Ови су бомбардовали Бриц и многе железничке чворове иза борбене линије. Рђаво време спречило је ноћну акцију.

У СТРАХУ ОД СУДА

Цирих. — Гроф Тиса публикује у свом листу »Игасменда« члавак, којим проглашује потребу светог јединства у часу највеће опасности.

Пошто је поменуо акцију Чехословака и њене последице, Тиса је рекао: »Видимо, да се сви боре око опстанка Аустрије. Циљева са истока, запада југа и севера постају све опаснији. Организације југословенских издајника такође налазе све више присталица у Хрватској.«

НЕМАЧКИ МЕТОДИ

Париз. — Имамо нових доказа цинизма, којим Немци поступају према робља позади својих линија. Према француским и белгјским женама, које су принуђене на насилни рад у Ардени, Немци најбруталанје поступају и само женама, које су при пораћају, дозвољавају да оду својим породицама.

ИЗ РУСИЈЕ

Лондон. — Нема тачних вести о ситуацији у источним областима Сибира, где су догађаји још у припремању. Једина вест, која је од нарочите важности, док су Јапанци, Французи и Енглези већ стигли Чехе на фронту Усури, јесте да један јапански континент наступа дуж реке Амура, и на тај начин ће заобити непријатеља и вринути га да умњани притисак на Усури.

Париз. — Јављају из Базела да се 200 чланова бивше руске Уставотворне Скупштине састало у Самари и изјавили да узимају у своје руке управу земље. Они су образовали управу у коју су ушли Степанов кадет, Акселруд социјалист-револуционер и генерал Алексијев.

Француски листови констатују да је напор руских патриота удружен са акцијом Чехословака крунисан позитивним резултатима. Нова влада, коју су образовали људи озбиљни навики ће у Русији на погодан терен, биће лепо примљена и може убрзо да има велике успехе.

БУГАРСКЕ НЕВОЉЕ

Цирих. — Интервјуисан од сарадника »Пешти Хирлапа« бугарски министар председник Малинов, после уобичајених изјава о мађарско-бугарском пријатељству, рекао је, да се сада бугарска влада искључиво бави питањима, која се тичу рата.

За социјална питања, рекао је Малинов, немамо времена. Давас најважнији задатак за владу је, да реши питање исхране војске и цивилног становништва. Пре садашње владе опозиција је имала 110 чланова. Да би добила већину, влади треба још неколико гласова. Надам се, да ћемо их наћи, тим пре што ће наша спољна политика ићи стопама пређашњег кабинета.

Интервјуисан у питању Добруџе Малинов је одговорио: »О овој ствари радо не говорим. Букурешки уговор је већ решио то питање. Као што знате, у северној Добруџи је створена једна врста кондоминијума. Дипломате нису имале смелости, да ово питање дефинитивно реше. Бићу с вама искрен, ако вам кажем, да је по мом мишљењу овакво уређење ствари једна тешка дипломатска грешка, која је депримирајући утицала на војску и на цивилно становништво. Надам се да ће грешка бити исправљена часно за бугарски народ и да ће одговарати тешким жртвама, које је овај поднео за заједничку ствар. Да би нам уступили Добруџу, траже од нас концесије. Бугарска је до сада учинила толико жртва да би била највећа неправда тражити од ње ма шта више.«

— А питање Марице? — упитао је дописник.

— »За нас не постоји питање Марице« — закључио је Малинов.

ИЗЈАВА ЛЕВИСА

Лондон. — Амерички сенатор Левис из Париза је стигао у Лондон и изјавио, да је победа, благодарећи савезничким напорима, осигурана и слаже се са декларацијама Лор

у погледу Савезничких услова за мир. Говорећи о Клемансоу изјавио је, да му је он изгледао као персонафикација новог француског духа, и да му се учинио бар за десет година млађи.

Левис верује, да ће победа бити задобијена пре године дана, и мисли, да ће Немачка, да би постигла повољније услове, тражити мир и понудиће евакуацију Белгије и Алзас-Лорена, али ће покушати да добије слободне руке на Истоку. »Али мир — закључио је Левис — у том смислу закључен, био би највећа опасност за Савезнике«.

Дневне Вести

ПОБЕГАО ИЗ РОПТВА

Коњички мајор г. Лазар Савићевић побегао је из аустријског ропства и стигао пре неког времена у Русију.

УНАПРЕЂЕЊЕ

Произведен је у чин резервног санитарског поручника г. Милан К. Јовановић, доктор медицина.

ЗА ИНТЕРНИРАНЕ

Епископу Варнави предали су 50 фр. капетани Станко и Милан А. Поповић, из Врање, као прилог за интерниране свештенике а за покој душњиховог оца Аксентија Стевановића, свештеника из Собиње, кога су Бугари обесили при заузећу Врање пред црквом у Собињи и брата Глигорија кога су Бугари такође лишили живота.

СА ОПШТЕЊА

Да јаве своје тачне адресе Финансијској Делегацији-Солун, порезници, г. г. Милан

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

18 августа била је врло жива артиљеријска борба у пределу канала ди Норд, северно од Ноајона и између Елете и Ене. Сви непријатељски испад у Шампања били су одбијени.

23 сата. — У току дана борба се наставила са крајњом огорченошћу у пределу канала ди Норд и северно од Соасона. Француске су трупе напредовале стопо по стопо и постепено заузеле центре отпора, које Немци упорно бране. Французи су заузели Кампан, на источној обали Канала. Немачки је напор био нарочито жесток на село Шевили, које је најзад остало у нашим рукама пошто је 2 пута падало у немачке руке.

Французи су задобили 200 заробљеника.

Французи су проширили терен северно од Аппенцуре и Морленкура. Северно од Соасона

(Белосевић, Светислав Јеличић, Драгутин Настић, Костић, Драгутин Павловић, Спасоје Живковић, Мирко Лазић, Борисав Буџек, Петко Милошковић, Данило Мушиковић и Душан Поповић.

Војислав Гучанин, поднаред. 1 чета жел. ком. моли свакога, који шта зна о штраку неговом, Василију Банковићу бив. обв. бојне коморе, који је као болестан укрцао у Драчу — да га о томе извести. Василије је родом из Бреснице—Љубишки. Љубинко Пурић из Мишара Шабац а обвезник штаба брд. арт. пука бр. 315 тражи да му се јави Живојин В. Стојићевић из Г. Врањеке а бив. обвезник трупе коморе полског арт. пука, јер га тражи сестра Живка.

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

Јанко Јанкићевић из села Попучака ср. и окр. ваљевски а обвезник штаба — арт. пука бр. 315. моли Срп. Црв. Крст да јави Љубици Јанкићевића у село Попучке ср. и округ ваљевски да је са браћом Светозарем и Икодином жив и здрав и са зетовима Живојивом Ранковићем и Драгутином Врбићем и шурацима Малицом и Петром Матићима као и са рођацима: Живорадом и Милорадом Росићима, Милорадом и Будимиром Равићима.

Кузман Филиповић болничар српске болнице Престолнаследника Александра п. бр. 999 извештава Цветка Марковића-Шљавовца село Липнички Шор-Лозница, да су живи и здрави и то: Илија и Михаило Стакић, Цветко, Маринко, Војислав и Паја Марковићи, Милош и Драјо Маркић, Цветко Јоцо и Милорад Трифуновић, Михаило Јовановић, Божидар Дамњановић, Челомир Веселиновић, Милорад Максимовић Пантелија Јанковић, Цветко Филиповић, Стојан Јовић, Петар Станковић, Богосав, Свето и Светозар Драгићевићи, Драгутин Лаваревић, Милутин Милутиновић, Цветко и Обрад Крстићи, и Војислав и Милорад Бојићи, као и Милан и Владимир П. Илић и Душан Т. Рељић из Лознице. Моле га да их извести о зарављу њихових породица, јер од њих немају никакав извештај у овој години.

АМЕРИЧКИ КОМИНИКЕ

Северно од Ене Америчке трупе напредују у пределу Жавиња, упркос жестоког непријатељског отпора. Америчке патроле су биле врло активне дуж Веле и Веверу и задобиле заробљеника.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Преко ноћи једном смелом операцијом аустралијанске су трупе заузеле брежуљак и село Мон Сен Кантен, северно од Пероне, дочепавши се једне важне стратегијске тачке, која доминира Пероном и завијутком Соме. У току исте операције заузели смо село Фејанкур и задобили преко 1500 заробљеника.

Јутрос лево од аустралијанских тру-

па енглеске су трупе извеле са потпуним успехом напад. Дочепале су се шуме Мариен и висова, који се налазе источно и северно од ове шуме и задобиле велики број заробљеника.

Преко дана непријатељ је вршио контранападе против аустралијанских и енглеских трупа али је сваки пут био одбијен. Јутрос рано непријатељ је извршио великим снагама нападе, с обе стране пута Банон-Камбре, али је био одбијен претрпевши велике губитке.

Енглеске су трупе потпуно заузеле Рвенкур-ле-Баном, задобивши извесан број заробљеника и неколико тонова.

На неким тачкама побољшали смо своје положаје између Во-Вранкур и Валекур и

задобили заробљеника. На овом сектору непријатељ је вршио снажне контранападе, али је ситуација остала непромењена.

Више на север, ка изадске су трупе извршиле једну успешну локалну операцију посредно јужно од пута Арас-Камбре, наневши непријатељу тешке губитке.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

У котлини Позиња иши јуришне патроле извршиле су прелаз и дубоко продоле у непријатељске положаје на брду Мајо, наневши посади тешке губитке и задобивши 25 заробљеника, оружја и материјала. У Валараса митраљеском ватром смо одбили непријатељску одељенију, која су покушала да се приближе нашим линијама лево од Лено. На осталом делу фронта умерена обострана артиљеријска активност.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Цирих. — Трке у Франкфургу, које су имале бити ових дана, забрањене су из бојазни од напада авиоплана. У Келну ће бити такође забрањене.

Париз. — Аргентинска влада спрема да поднесе конгресу на одобрење закон, по коме би Аргентина имала војску од 250.000 људи са роком служења у кадру две године. Трошкови за то ће износити 2 и по милиона франака.

Париз. — Руске су легије узеле великог учешћа у последњим биткама на западном фронту са јунаштвом коме нема равна.

Лондон. — Непријатељски листови кажу, да Немачка преживљује тешке часове. »Штрасбургер Цајтунг« каже, да је садашња ситуација Немачке рђава и да се предвиђају велике битке.

Цела штампа прелоручује немачком народу стрпљење. »Франкфуртер Цајтунг« позива народ, да уједини своје напоре за спас отаџбине која је у опасности.

Цирих. — »Еко де Билгари« публикује један чланак којим тражи мир.

Лондон. — Последње вести потврђују, да су Немци од 26 јула до сада ангажовали 70 дивизија и да се њихови губитци од Скарпе до Ене пењу на 800.000.

Цирих. — Баварски генерал артиљерије фон Хен, који је командовао баварском дивизијом, која је 1914 на јуриш заузела тврђаву Сен Мијел, стављен је у пензију.

Цирих. — »Рајнишунд Вестфалише Цајтунг« пише, да је садашњи офанзивни план

непријатељев од тактичке важности и да треба очекивати офанзиву великих размера.

Лондон. — На сектору Лиса непријатељ наставља своје повлачење. Наше га трупе узастопце гоне. Варси Бајел је пада у наше руке.

Лондон. — Дописник »Дејли Њуса« из Швајцарске јавља, да се појављују огромне тешкоће око исхране Бугарској и да је нерасположење према Немачкој и Турској сваки даном све веће.

Изгледа да ће министар исхране бити смењен.

Париз. — Битка на Елети наставља се једнаком жестиношћу.

Штегхолм. — Према вестима из Петрограда синоћ је испалено више метака на Лењина који је лако рањен. Тројки је убијен. Атенатор је ухапшен.

Париз. — Испред Пероне, јужно од Баноме и источно од Араса, непријатељ је учествовао контра нападе без резултата.

Париз. — »Либерте« каже, да је улазак Енглеза у Перону, питање часа.

Париз. — У Цариграду је изгорело 500 кућа приликом последњег пољара.

Париз. — Из Мадрида јављају да је јуче потопљен још један шпански брод »Александрина«.

Париз. — Дана, сенегалски посланик, до повратку са мисије у Африци западној, поднео је јуче извештај министру колонија да је регрутовано 75.000 црнаца.